

Savjeti za skidanje sola po sluhu

U doba prije interneta – gitaristi su velikim dijelom učili svirati kroz kopiranje onog što čuju na snimkama. Naravno, netko bi im pokazao akorde, pokoju skalu i još neke osnove, no ostatak su skidali po sluhu. Istina, neki od njih su znali čitati note, pa im je to pomoglo da nauče razna sola. Ali – to što su znali čitati note, nije značilo da su sva moguća sola bila napisana u notnom zapisu. Dapače – note su bile (a i još uvijek su dobrim dijelom) zastupne najviše u klasičnoj glazbi i u jazzu. (Želiš li proučavati i svirati klasičnu glazbu ili jazz, onda je definitivno potrebno da naučiš čitati note.)

No za sviranje popularne glazbe – rock, pop rock, blues, instrumentalne glazbe i slično – skidanje po sluhu je idealna, provjerena metoda razvoja glazbenosti. Jednostavno nema nijednog prečaca koji vodi preko skidanja po sluhu.

Veliki blues majstori su kopirali jedni druge, kopirali su pjevače, dodavali svoje vlastite trikove i tako kreirali svoj stil i sluh. Engleski blues je nastao kopiranjem starog američkog bluesa, uz svoje dodatke. Tako su Beatlesi, Led Zeppelin, Eric Clapton i ostali počeli dodavati svoju osobnost blues soliranju. Čak je i Jimi Hendrix veliki dio svoje inspiracije crpio iz blues glazbe. No svi su oni učili solirati skidajući sola svojih najdražih gitarista. Uz to bi dodali svoje vlastite trikove i tako stvarali i svoja sola. Remodelirali su ono što već postoji i stvarali nove stilove. No da bi to postigli morali su poznavati brojna sola.

Kasnije su vrhunski gitaristi kao Eddie Van Halen, Joe Satriani, Randy Rhoads, Slash i ostali, nastavljali dodavati svoje vlastite trikove i podizati ljestvicu tehničkih mogućnosti. Neki od njih su znali čitati note, mnogi nisu. No svi oni naglašavaju skidanje sola po sluhu kao prvu i najbitniju stvar razvijanja sluha i glazbenosti. Ništa ne može zamijeniti skidanje po sluhu.

Glavni savjeti za skidanje sola po sluhu:

1. Slušaj solo opet i opet, mnogo puta dok ga ne možeš otpjevušiti

- Ako ne možeš otpjevušiti, teško ćeš moći skinuti solo. Čak i ako misliš da ne znaš pjevati, prvo probaj otpjevušiti solo pa ga tek onda skinuti. Ne moraš se obazirati toliko na same note koliko na ritam sola. Tuckaj nogama puls i u isto vrijeme pjevuj solo.

2. Prvo pronađi prvu notu sola

- Bez prve note ne znaš odakle krenuti. Poslušaj mnogo puta kako zvuči prva nota sola i probaj ju pronaći na vratu gitare. Čim ju čuješ odmah možeš zaključiti par stvari – da li je duboka nota (debele žice) ili visoka nota (tanke žice); na koji način je odsvirana – sa slideom, bendingom, bez ukrasa?

3. Pronađi u kojem se tonalitetu solo nalazi

- Kad si pronašao koja je prva nota sola – probaj pronaći u kojem se tonalitetu nalazi cijeli solo. Jednostavno probaj improvizirati u teritoriju gdje se nalazi ta prva nota sola. Probaj pronaći o kojem se prstohvatu radi. Ako pronađeš pravilan tonalitet, biti će ti mnogo lakše skinuti ostatak sola.

4. Razdvoji solo u male cjeline i skidaj komad po komad, notu po notu

- Sad kad znaš početnu notu i u kojem si tonalitetu, skidaj komad po komad sola. Poslušaj samo nekoliko nota (ili jednu jedinu), stisni pauzu i probaj pronaći koje su to note. Ponovno poslušaj note i opet ih probaj skinuti na gitari. Pa ponovno slušaj i probaj skinuti. Slušaj, skidaj, ponavljaj.

5. Kad zapneš – posluži se internetom da si pomogneš

- Ako je solo brz – često ga je teže skinuti nego odsvirati. Zato ga prvo treba usporiti da bi mozak imao vremena čuti koje se note sviraju. Postoje razni softwarei koji mogu usporavati snimke, a jedan od njih je Transcribe! (plaćeni) ili <https://www.audiospeedchanger.com/> (free). Svaki će DAW (program za snimanje glazbe) također imati tu opciju. Na YouTubeu se također može usporiti pjesma.
- Ako ti nikako ne ide skidanje sola – pogledaj tablature na internetu. Mnogi od nas su naučili razna sola uz barem malu pomoć tablatura. Poneke solaže su tako teške da čak i uz tablature tvoj sluh treba raditi na maksimumu. Dobar trik je služiti se tablaturom samo kao pomoć – ne da ti pokažu cijeli solo, već samo ono što stvarno ne možeš sam čuti.

6. Nemoj pokušavati naučiti cijeli solo u jednom danu

- Poneka sola su lagana i možeš ih skinuti jako brzo. No ponekad su komplicirana i teško ih je skinuti. Vrlo često je teško pogoditi pravilni ritam svake note sola i za to treba opet i opet preslušavati, tuckati nogom, pjevušiti solo i pokušavati skinuti. To je proces koji može potrajati nekoliko dana ili čak tjedana ili više. Ponekad je dobro ostaviti solo i vratiti mu se tek nakon nekoliko mjeseci kad si već napredovao i bolji si gitarist. Kako god okreneš – čak i da ne uspiješ skinuti solo – sa samim pokušavanjem radiš jednu od najkorisnijih mogućih stvari koje možeš za svoju glazbenost – razvoj sluha! (Na kraju krajeva, glazba se doživljava kroz sluh).

7. Skidanje sola (i bilo kakvih glazbenih dionica) je naporno i to trebaš uzeti u obzir!

- Skidanje sola po sluhu može biti naporno i zato ne treba početi s nečim teškim nego s vrlo laganim solima. Kao i za svaku novu vještinu – treba ti vremena da ju savladaš, ali svaki uloženi napor će ti se višestruko vratiti kroz razvijanje sluha. Moći ćeš sve lakše i lakše skidati ostala sola, melodije i rifove, puno bolje i kreativnije improvizirati i proizvoditi na gitari zvukove koje čuješ u glavi.

Skidanje po sluhu je vještina koja će ti koristiti cijeli život i odvesti tvoju glazbenost na novi level. Što više uložiš truda u skidanje po sluhu, to će ti sve ostale stvari koje učiš imati više smisla i moći ćeš ih kreativnije koristiti. Uostalom – osjećaj zadovoljstva nakon što skineš solo s vlastitim sluhom je nadmoćan!